

Kotoutumisen edistäminen ja sen kehittäminen

Eduskunnan Hallintovaliokunta
25.2.2022

Pasi Saukkonen

Yleistä

- Maiden välillä on eroja esimerkiksi työmarkkinoille kotoutumisessa. Ne johtuvat kuitenkin suurelta osin maahanmuuton historiasta, maahanmuuttajaväestön rakenteesta, vastaanottavan yhteiskunnan työmarkkinoista ja muista olosuhteista sekä taloudellisista suhdannevaihteluista.
- Suomalainen kotouttamispoliittinen järjestelmä kestää hyvin kansainvälisen vertailun. Pitkäaikaisena ongelmana voidaan pitää vajavaiseksi jäänyttä toimeenpanoa, joka johtuu usein puutteellisista tai huonosti kohdennetuista resursseista. Tarvekartoitukset ovat esimerkiksi olleet pinnallisia, palveluihin pääsy on pitkittynyt ja kotoutumiskoulutuksen taso on vaihdellut.
- Suomalaisen kotoutumisen edistämisen myönteisenä piirteenä voidaan pitää myös sen jatkuvuutta. Monissa maissa politiikan periaatteita ja käytänteitä on muutettu toistuvasti. Se on vaikeuttanut osaamisen kertymistä sekä toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

Kommentteja hallituksen selontekoon

- Kotoutumisen keston lyhentäminen pääsääntöisesti kahteen vuoteen vaikuttaa epärealistiselta tavoitteelta monille ja saattaa johtaa palvelujärjestelmän tarpeettoman kuormittamiseen.
- Työvoiman ulkopuolelle jääneiden (usein naisten) kotoutumisen edistämisen on tärkeä tavoite. Olennaista on kuitenkin heidän tavoittamisensa ja motivoimisensa, joihin selonteko ei tarjoa kunnon ratkaisua.
- Kotoutumisen edistämisen uutena instrumenttina tarjottu kotoutumisohjelma, sen laatimisesta vastaavat tahot ja ohjelman merkitys jäävät hyvin epäselviksi, ja on vaikea vakuuttua instrumentin tarpeellisuudesta.
- Kuntien roolin vahvistaminen on niin ikään myönteistä. Se saattaa kuitenkin johtaa entistä suurempaan kirjavuuteen käytännön toteutuksissa. Pääkaupunkiseudun erityisasema on tärkeitä huomioida nykyistä vahvemmin.

Kiitos!

Pasi Saukkonen, erikoistutkija, dosentti; Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki

Puh: 040-3344800, E-mail: pasi.saukkonen@hel.fi

[Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla: asuminen, työllisyys ja tulot](#). Tutkimuksia 1. Helsinki 2021, Helsingin kaupunginkanslia.

[Suomi omaksi kodiksi. Kotouttamispolitiikka ja sen kehittämismahdollisuudet](#). Helsinki 2020, Gaudeamus.

[Ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten hyvinvointi Helsingissä](#). Tutkimuksia 5. Helsinki 2020, Helsingin kaupunginkanslia. (Yhdessä Hanna Ahtiaisen, Netta Mäen, Suvi Määtän ja Anu Yijälän kanssa)

Saukkonen, Pasi: [Kotoutuminen kaupungissa. Kokonaiskuva ulkomaalaistaustaisista Helsingissä vuonna 2020](#). Tutkimuksia 1. Helsinki 2020, Helsingin kaupunginkanslia.

[Samaa vai eri maata? Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa](#) (yhdessä Ville Pitkäsen ja Jussi Westisen kanssa)

[Ollako vai eikö olla – Tutkimus viiden kieliryhmän kiinnittymisestä Suomeen](#) (yhdessä Ville Pitkäsen ja Jussi Westisen kanssa)